

Бардик О.Г.
Науковий керівник- д.е.н., доц. Н.А. Остап'юк
Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ (м. Київ)

ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ

У зв'язку з економічною ситуацією в нашій країні виникає необхідність у перегляді податкових механізмів. Тож на сьогодні є актуальним питання щодо змін у податковому законодавстві та проблеми, що виникають у перехідному періоді, особливо що стосується питань бухгалтерського обліку. Одним з найвпливовіших інструментів державної політики у сфері акумулювання бюджетних коштів та перерозподілу доходів населення є податок з доходів фізичних осіб.

Проблемами оподаткування доходів фізичних осіб займались і займаються багато видатних науковців, таких як: Сафін А.А., Демченко Т.М., Ткаченко Ю.Л., Лайко П.А. та ін.

За останні роки податкове законодавство, з прийняттям Закону України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» та Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо податкової реформи», зазнало деяких змін в частині оподаткування фізичних осіб, а саме:

встановлена прогресивна шкала за ставками 15%, 17%, 20%, 25%, 30% для всіх доходів, включаючи, зокрема, дивіденди, відсотки, роялті, інвестиційний прибуток, із введенням обов'язку для платника податків здійснити за результатами року перерахунок нарахованого (утриманого) податку в 2014 році;

з 2015 року запроваджено оподаткування великих заробітних плат шляхом зміни шкали оподаткування : 15% - для доходів до 10 мінімальних заробітних плат; 20% - для доходів понад 10 МЗП (з суми перевищення) та підвищено ставку податку для пасивних доходів з 15% до 20% (для дивідендів, випланих суб'єктами підприємницької діяльності, які є платниками податку на прибуток, ставка 5%; для суб'єктів підприємницької діяльності, які не є платниками податку на прибуток, - ставка 20%).

Крім того, не відбулось обіцяного підвищення розміру податкової соціальної пільги до 100 відсотків прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, тобто вона так і становить 50%.

Фізичні особи до 1 травня цього року повинні задекларувати свої доходи отримані від: особи яка не є податковим агентом, та іноземні доходи, що були отримані у 2014 році, крім обов'язкових, включити їх до загального річного оподаткованого доходу, подати у декларації та відповідно сплатити податки.

Тож це викликає деякі питання та проблеми, а саме в частині пасивних доходів:

1) не розробленість відповідних документів для обліку відсоткових доходів. На разі в системі обліку основним документом, що використовують для обліку відсотків є бухгалтерська довідка;

2) необізнаність громадян у законодавчих нормах та не розробленість методичних рекомендацій. Громадянам, власникам депозитних рахунків, важко прорахувати та відповідним чином оформити документи, адже протягом 2014 року проценти по депозитах були, такі: з 1 січня по 31 березня 2014 року взагалі не підлягали оподаткуванню; з 1 квітня по 30 червня 2014 року обкладаються ПДФО за ставкою 5%; з 1 липня 2014 року обкладатимуться за прогресивною шкалою ставок ПДФО, у сумі, яка перевищує за рік 17 прожиткових мінімумів для працездатної особи.

3) велика трата часу та зусиль на те, щоб зібрати всі процентні доходи. Адже досить велика кількість громадян зберігають свої кошти в різних банках, крім того, ще й на валютних депозитах.

Всі ці зміни лише призводять до збільшення податкового навантаження на фізичних осіб тому, необхідно звернути увагу на розміри ставок, та як це відобразиться на платоспроможності населення. Необхідно при встановленні ставок податку на доходи реально оцінювати рівень заробітних плат по країні та розробити відповідні пояснення.

Тож бухгалтерам слід враховувати вже змінену форму 1ДФ, оскільки вона передбачає трансформацію ставок і об'єктів оподаткування. Потрібно належним чином організувати роботу бухгалтерії для своєчасності подання податкової звітності.

Отже, система оподаткування фізичних осіб в Україні залишається надалі недосконалою і потребує подальшого поступового та послідовного реформування. Тож це питання є актуальним і для подальших досліджень.